

Kyberturvallisuuslain soveltaminen yksityisraiteen haltijoihin ja palvelupaikan ylläpitäjiin sekä valmistussektorin toimijoihin

1 Asia

Kyberturvallisuuslaki (124/2025) tuli voimaan 8.4.2025. Sen tavoitteena on vahvistaa yhteiskunnan ja elinkeinoelämän digitaalisen toimintaympäristön turvallisuutta. Lailla laitetaan täytäntöön EU:n NIS2-direktiivi ja laki asettaa velvoitteita muun muassa raideliikenteen toimijoille.

Lakia sovelletaan tietyin edellytyksin yksityisraiteen haltijoihin, palvelupaikan ylläpitäjiin ja valmistussektorin toimijoihin (toimija). Laissa on myös säädetty, että satunnaiseen ja vähäiseen toimintaan lakia ei sovelleta (kyberturvallisuuslaki 4.5 §). Jos toimija on kunta, lakia sovelletaan ainoastaan yksityisraiteen haltijuuden tai palvelupaikan ylläpidon osalta (kyberturvallisuuslaki 4.6 §).

Satunnaisuuden ja vähäisyyden arviointi tehdään kokonaisarviointina. Ohjeistukseen toimijoita Traficom tulkitsee kyberturvallisuuslain soveltamista yksityisraiteen haltijoihin ja palvelupaikan ylläpitäjiin sekä valmistussektorin toimijoihin tässä dokumentissa esitettävällä tavalla.

2 Määritelmät

Yksityisraiteen haltija: Organisaatio, joka on vastuussa rautatieinfrastruktuurin rakentamisesta, hallinnoinnista ja kunnossapidosta (raideliikennelaki 4.1 §:n 29 kohta).

Palvelupaikan ylläpitäjä: Organisaatio, joka vastaa yhden tai useamman palvelupaikan hallinnoinnista tai tarjoaa palvelujen hakijalle rautatieliikenteen tuki- ja huoltopalveluja (raideliikennelaki 4.1 §:n 23 kohta).

Etäyhteys: Yhteys, jonka kautta hyökkääjä voi päästä kohdejärjestelmään ilman fyysistä läsnäoloa tai suoraa paikallista käyttöä - esimerkiksi internetin, mobiiliverkon, langattoman tai yhdistetyn verkon kautta.

3 Traficomin tulkinta

3.1 Toimijan tulee ilmoittautua (pääsääntö)

Yksityisraiteen haltijan, palvelupaikan ylläpitäjän ja raideliikenteen valmistussektorin toimijan on ilmoittauduttava, jos

- organisaatiossa työskentelee vähintään 50 henkilöä, tai
- organisaation liikevaihto ja tase molemmat ylittävät 10 miljoonaa euroa.

Ilmoittautumista ei edellytetä, mikäli kumpikaan edellä mainituista kriteereistä ei täyty.

3.2 Toimijan tulee ilmoittautua (satunnaisen ja vähäisen toiminnan poikkeusta ei sovelleta)

Toimijan on ilmoittauduttava pääsäännön (kohta 3.1) mukaisesti eli satunnaisen ja vähäisen toiminnan poikkeusperustetta (4.5 §) ei sovelleta, jos jokin seuraavista täyttyy:

1. Toimija kuuluu kyberturvallisuuslain soveltamisalaan myös muulla perusteella (esim. rautatieyrittäjä, valtion rataverkon haltija, satamatoiminnot, energian tuotantolaitos, vesihuollon yksikkö, tai konsernin tieto- ja viestintätekniikan hallintapalveluita- tai tietoturvahallintapalveluita tarjoava yhtiö).
2. Toiminta on osa laajempaa logistiikkakeskusta tai -terminaalia.
3. Yksityisraiteen tai palvelupaikan hallintaan, ohjaukseen tai turvallisuuteen liittyvään laitteeseen voidaan muodostaa etäyhteys internetin yli.

3.3 Ilmoittautuminen ei välttämätöntä (poikkeusta sovelletaan)

Satunnaisen ja vähäisen toiminnan poikkeusta (4.5 §) sovelletaan ja ilmoittautumista ei edellytetä, jos pääsäännössä (kohta 3.1) esitetyt edellytykset täyttyvät, ja jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

1. Yksityisraide tai palvelupaikka ei ole käytössä tai sitä käytetään enintään 5 kertaa vuodessa.
2. Toiminta on osa museotoimintaa tai muutoin ei-kaupallista.
3. Toimintaan ei liity digitaalisia laitteita, tai laitteet eivät muodosta verkkoa keskenään, eikä niihin ole teknisesti mahdollista muodostaa etäyhteyttä.
 - Esimerkki: Tasoristeystä ohjaa PLC-laite, jota voidaan ohjelmoida vain paikan päällä kiinteällä johdolla. Laitteessa ei ole mobiilidataa, SMS-ohjausta, radiotaajuutta, WLAN- tai Bluetooth-yhteyksiä, eikä kiinteää internet-yhteyttä. Etähallinta ei ole teknisesti mahdollista.

Rajatapauksissa sovelletaan varovaisuusperiaatetta ja suositellaan yhteydenottoa Traficomiin.

3.4 Valmistussektorin toimijat

Kyberturvallisuuslaki velvoittaa NACE Rev. 2 (Euroopan unionissa sovellettava toimialaluokitus) luokituksen C jakson kaksinumerotasossa 30 (muiden kulkuneuvojen valmistus) tarkoitettuja toimijoita. Raideliikenteen kulkuneuvojen valmistus on em. luokan kohta 30.20.

Raideliikenteen kulkuneuvojen valmistus määritellään tarkemmin Tilastokeskuksen TOL 2008 -toimialaluokituksen mukaan. Luokka 30200 Raideliikenteen kulkuneuvojen valmistus sisältää seuraavat:

- sähkö-, diesel- ja muiden veturien valmistus
- rautatie- tai raitiotievaunujen, kunnossapito- tai huoltovaunujen valmistus (matkustaja-, tavara-, säiliö-, työpaja- ja nosturivaunujen, tenderien yms. valmistus)
- vaunujen ja veturien osien valmistus (kääntöteliin, akselien ja pyörien, jarrujen ja jarrujen osien, koukkujen ja kytkentälaitteiden, puskurien ja puskurien osien, iskunvaimentimien, vaunujen ja veturien runkojen yms. valmistus)
- mekaanisten ja sähkömekaanisten merkinanto-, turva- ja liikennevalvontalaitteiden valmistus (ei elektronisten valmistus)
- kiskoilla kulkevien ajoneuvojen peruskorjaus (tehdashuolto)
- kaivosveturien ja -vaunujen valmistus
- junavaunujen istuinten valmistus

Ei sisällä seuraavia:

- sähkömoottorien valmistus (27110)
- moottorien ja turbiinien valmistus raideliikenteen kulkuneuvoihin (28110)
- radanpito ja rautateiden varikkopalvelut (52219)
- veturien, junanvaunujen ja raitiovaunujen korjaus ja huolto (33170)

4 Tulkinnan vaikutukset

Tulkinta selkeyttää ja yhdenmukaistaa kyberturvallisuuslain soveltamista raideliikenteen toimijoiden osalta.

5 Tulkinnan käyttöönotto

Traficomin tulkinta on alustavasti esitelty Traficomin raideliikenteen säädösinfossa 30.10.2025. Tulkinta julkaistaan verkkosivuilla tammikuussa 2026 ja sitä sovelletaan välittömästi.

5.1 Ilmoittautuminen

Jos toimija täyttää soveltamisedellytykset eikä ole vielä ilmoittautunut, ilmoittautuminen on tehtävä viipymättä.

Ilmoittautuminen tehdään Traficomin verkkosivulla. Toimija vastaa siitä, että annetut tiedot ovat ajantasaisia ja että ilmoittautuminen päivitetään toiminnan olennaisesti muuttuessa.

Linkki ilmoittautumiseen: <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/toimintamme/saantely-ja-valvonta/nis-2-euroopan-unionin-kyberturvallisuudirektiivi/ilmoittaudu>

5.2 Valvonta ja ohjaus

Traficom valvoo kyberturvallisuuslain noudattamista ja antaa tarvittaessa hallinnollista ohjausta. Valvonta toteutetaan muun muassa osana yksityisraiteen haltijoiden ja palvelupaikkojen tarkastuksia.

6 Lisätietoja

Erityisasiantuntija Ville Lahti (etunimi.sukunimi@traficom.fi) tai raideliikenne@traficom.fi.